

ČEŠTINA PRO ČECHY

KURZ UMĚNÍ MLUVIT

SROZUMITELNÁ ŘEČ
JAKO ŽIVOTNÍ STYL

KURZ OBSAHUJE ČTYŘI DÍLY s popisem mluvních technik.

DÍL PRVNÍ – Kurz srozumitelné a jasně znějící mluvy

DÍL DRUHÝ – Básnické texty k vyprávění

DÍL TŘETÍ – Další rozvoj řeči formou hry

DÍL ČTVRTÝ – Dorozumíváme se zvukem slov

Metodiku umění hovořit předkládá:
se svými spolupracovníky – lektory

Václav Martinec

Na školách základních, středních i vysokých se kultivuje vyjadřování v mateřtině převážně písemnou formou. O mluvním projevu se učitelé při výuce zmiňují jenom okrajově a bez praktického nácviku znělé a srozumitelné mluvy. Zdůrazňuje se grafická podoba jazyka. Mluvní, tedy zvukové podobě jazyka se ve výuce skoro nevěnujeme, i když je to v rozporu s vývojovou posloupností. Jak v historickém vývoji lidského druhu, tak ve vývoji jednotlivce je primární zvuková, mluvní podoba jazyka a teprve pak následuje písemné vyjadřování. Domníváme se, že kultivace jazyka by ve škole měla následovat zmíněné vývojové danosti jazyka – tedy rozvíjet sluchovou a mluvní gramotnost a teprve z ní odvozovat gramotnost písemného projevu a gramotnost čtenářskou.

Předkládanou učebnicí se snažíme přispět k rozvoji gramotností mluvní a sluchové.

Grafické řešení: Pavla Hovorková

ÚVOD

Proč se mám věnovat mluvní přípravě?

Protože:

- a) Mluva je váš průvodce životem, startuje vaši kariéru.
- b) Svoji kariéru ovlivňujete tím, jak mluvíte – ve svůj prospěch, ale i proti sobě!
- c) Když budete jasně a srozumitelně hovořit, vaši posluchači a vaši partneři si pomyslí:
 - Jednání s ním přinese jasná a přehledná řešení.
 - Bude to oblíbený partner v práci i ve společnosti.
 - Vaše mluva vám může otevírat nové profesní i společenské možnosti.

Vaše mluva může ale i podlamovat vaši kariéru a působit proti vám!

MLUVNÍ HLASOVÉ NEDUHY, jejich důsledky a jejich „léčení“.

Není jich mnoho (asi pět), ale pořád ty samé. A únavně pořád dokola.

- a) Mluvíte a skoro neotevíráte pusu.
 - Je vám špatně rozumět.
- b) Čeština rozlišuje dlouhé a krátké slabiky – ty s čárkou a ty bez čárky – vy je nerozlišujete.
 - Je obtížné vaší řeči porozumět.
- c) Při výslovnosti vaše rty a špička jazyka se pohybují jenom minimálně.
 - Vaší řeči rozumíme jenom v hrubých obrysech.
- d) Drmolíte. Při nezvládnutém tempu řeči vám vypadávají některé slabiky, někdy i celá slova.
 - Slova, kterým jasně nerozumíme, si pouze domýšlíme.
- e) Vzpomínáte ze studia na monotónní a tichou mluvu ctihodných docentů – těch „uspávačů hadů“?
 - Skoro jsme jim na fakultě nerozuměli – jako nyní vám.

Vaše mluva je bez energie dechové!

To znamená, že vaše mluva je i bez energie osobnostní!

A to je nejzávažnější řečový nedostatek, protože blokuje možnost hlubšího lidského dorozumívání.

Poruchová slovní komunikace zatěžuje profesní i lidské vztahy.

Příčina vaší komunikačně nedostačující mluvy? **Nezvládáte energické dýchání.**

Všechny zmíněné neduhy vyléčíte intenzivním dýcháním, které dodá vaší mluvě – ale i vašemu vystupování – osobnostní energii. Takový styl dýchání v kurzu rozvíjíme.

Metodika tohoto kurzu je obsažena také v publikacích stejného autora:

- „Učíme děti mluvit a vyprávět“ Albatros 2006
- „Mluvená mateřština“ Albatros 2018
- Skripta pro účastníky čtených kurzů mluvní přípravy
- „Herecké techniky a zdroje herecké tvorby“ Pražská scéna 2003, 2013

obsah učebnice = studijní plán kurzu

OBSAH KURZU

DÍL PRVNÍ – KURZ SROZUMITELNÉ A JASNĚ ZNĚJÍCÍ MLUVY

- A) Řeč jako nejpodstatnější činitel vývoje lidského rodu
- B) Řeč jako tělesný a duchovní projev osobnosti
- C) Řeč a její stavební prvky:
- D) Řeč a metodika její výuky – SEDMERO SROZUMITELNÉ A JASNĚ ZNĚJÍCÍ MLUVY
- E) Jak si udržím a prohloubím řečovou kondici získanou v kurzu?
- F) Přehledovka – Svěží mateřština v úhrnu na čtyřech stranách

DÍL DRUHÝ – BÁSNICKÉ TEXTY K VYPRÁVĚNÍ

- A) Pohádky
- B) Verše
- C) Próza
- D) Monology

DÍL TŘETÍ – ROZVOJ HLASOVÉHO PROJEVU FORMOU HRY

- A) Diluviální rétorika a propast mezi ní a dnešní mluvou
- B) Miminkovská rétorika
- C) Bez herního pojetí – Několik detailních prvků přesné výslovnosti

DÍL ČTVRTÝ – DOROZUMÍVÁME SE ZVUKEM SLOV

- A) Myšlenkové partáctví
- B) Drobná osobní příspěvní k rozvoji jazyka
- C) Jak dál

Přijměte následující stránky učebnice jako snahu upozornit v učebních plánech na skutečnost gramotnosti mluvní a sluchové, kterou současná školní praxe májí bez povšimnutí. Nejde nám ale o pouhé upozornění. Nabízíme zároveň jedno z možných řešení – zmiňovaná učebnice rozvíjí srozumitelnou mluvu a jasný a znělý hlas, který se dobře poslouchá.